

Maria Dąbrowska, Mirosława Gajewska, Jerzy Kruppé

Frombork, woj. elbląskie. Stanowisko 4. Kaplica św. Anny i szpital św. Ducha

---

Informator Archeologiczny : badania 11, 223-224

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nu, na jednej tylko warstwie kamieni. W tym samym wykopie na głębokości około - 350 cm odsłonięto ruszt drewniany ułożony z dwóch warstw leżących na sobie poprzecznie desek, szerokości około 40 cm. Około 100 cm wyżej odsłonięto klepisko gliniane, grubości około 5 cm. Zarówno ruszt jak klepisko są zapewne pozostałością zabudowy średniowiecznej, wcześniejszej od odsłoniętych w wykopie fundamentów.

Nawarstwienia kulturowe w wykopach 4 i 5 zawierały znaleziska późnośredniowieczne /2 połowa XIII - XV w./, oraz nowożytne /XVI - XVIII wiek/. Były to ułamki naczyń ceramicznych, szklanych, szkła okiennego, fragmenty przedmiotów żelaznych oraz duża liczba kości zwierzęcych.

Materiały znajdują się w Pracowni Archeologiczno-Konserwatorskiej PP PKZ w Warszawie.

FROMBORK
woj. elbląskie
Stanowisko 4
kaplica św. Anny i
szpital św. Ducha

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Elblągu

Badania prowadzili mgr Maria Dąbrowska, mgr Mirosława Gajewska, doc. dr Jerzy Kruppé /autor sprawozdania/. Trzeci sezon badań. Teren przyszpitalny i wnętrze szpitala XV - XVIII w.

Po rocznej przerwie wznowiono prace z szeroko zakrojonym programem badań. Objęto nimi przede wszystkim wnętrze budynku szpitalnego oraz częściowo przyległy do niego teren od zachodu i południa. Prace wewnątrz szpitala miały charakter rozpoznawczy, gdyż dotychczas nie było ono dostępne dla badań. W nawie zlokalizowano 2 wykopy, w których odsłonięto posadzkę ceglana. Wiązać ją należy z poziomem użytkowania budynku wzniesionego w drugim dziesiętku lat XVI w. Pod posadzką zalegała na piaszczystym calou cienka warstwa z zawartością fragmentów naczyń późnośredniowiecznych, być może z XV w.

W wykopie zlokalizowanym w bliskości przejścia do kaplicy św. Anny zaobserwowano w posadzce prostokątną, starannie wstawioną łatę. Po zdjęciu cegieł w toku eksploracji natrafiono na drewnianą trumnę bez wieka zorientowaną po osi wachód-zachód. Zawierała ona całkowicie zetlały szkielet prawdopodobnie męzczyzny. Dzięki bujnym, rudawym włosom zachowała się część kaloty. Nie stwierdzono żadnego wyposażenia, co uniemożliwia wydatowanie pochówku.

Eksploracja całej powierzchni przedsionka i części nawy pod chórem doprowadziła do odsłonięcia ceglanych relikwów wcześniejszego założenia architektonicznego. Natrafiono na korytarz piwniczny oraz schody prowadzące z poziomu parteru jak też na dwa pomieszczenia odchodzące na południe od wspomnianego korytarza.

Po wyeksplorowaniu jednego z nich w ścianie wschodniej /wzdłużnej/ odsłonięto po dwa leżące nad sobą otwory przesklepione. Po usunięciu warstw zasypiskowych ustalono, iż były to wloty do dwóch pieców ceglanych. Otwory dolne związane były z komorami paleniskowymi a górne prowadziły do komór wypełnionych otoczkami kamiennymi. Sklepienie górne komory pieca zlokalizowane pod posadzką przedsionka było częściowo zniszczone przez prace budowlane prowadzone w 1686 roku. Nad piecami zlegała pierwotnie związana z nimi podłoga, z którą połączone były otworami wentylacyjnymi wykonanymi w sklepieniach. Obiekty te interpretować należy jako piece łaźiebne.

Wspomniane drugie pomieszczenie piwniczne nie było eksploatowane z uwagi na groźny stan techniczny jego stropu. Przed zakończeniem badań archeologicznych i architektonicznych trudno jednoznacznie wydatować odsłonięte relikty architektoniczne. W chwili obecnej sądzę, iż wiązać je należy z nieznanym dotychczas osobnym budynkiem pochodzącym z 1 poł. XV w., należącym jednak do szpitala. W czasie prac budowlanych przeprowadzanych przez Antonitów w początku XVI wieku został on włączony w poszerzone założenie szpitalne.

Wykopy założone w piwnicy, a przede wszystkim na zewnątrz korpusu obiektu, pozwoliły na uzyskanie nowych danych odnośnie do posadowienia fundamentów, jak też zalegania warstw kulturowych. Dostarczyły one także kilkudziesięciu tysięcy znalezisk ruchomych, przede wszystkim ceramiki i kości zwierzęcych z okresu od schyłku późnego średniowiecza po wiek XIX.

Badania terenowe winny być jeszcze kontynuowane, aby w pełni rozwiązać istniejące problemy merytoryczne dotyczące się zarówno szpitala jak kaplicy św. Anny.

GŁOGÓWEK
woj. opolskie
Zamek

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Zespół Badań Archeologiczno-Konserwatorskich
Oddział Wrocław

Badania prowadził mgr Jerzy Romanow, finansowała Dyrekcja Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich w Nysie. Zakończenie badań, wielofazowe założenie zamkowe od przełomu XIII/XIV w. do XIX w.

Przedmiotem badań był dziedziniec oraz teren podzamcza Zamku Górnego w Głogówku. Zamek usytuowany jest w północno-zachodniej części miasta. Wznosi się na wysokiej, stromo opadającej tarasie rzeki Osobłogi. Celem badań było stwierdzenie wcześniejszych, wzmiankowanych w źródłach założeń, datujących się sprzed okresu budowy obecnego obiektu, tj. z przed roku 1569 oraz ustalenie lokalizacji wzmiankowanej w źródłach z XVI w. tzw. Sali Książęcej i określenie jej chronologii.

Badania prowadzone systemem wykopów szerokoprzestrzennych, których łączna pow. wyniosła 1100 m². Wynikiem badań było odkry-